

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

НАВЕДЕННЯ МОСТІВ: РОЗШИРЕННЯ ЄС

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

**експерт Центру досконалості Жана Моне
КНУ імені Тараса Шевченка,
доц. кафедри міжнародних відносин і
зовнішньої політики ІМВ Мירוнова М.А.**

Європейський Союз:

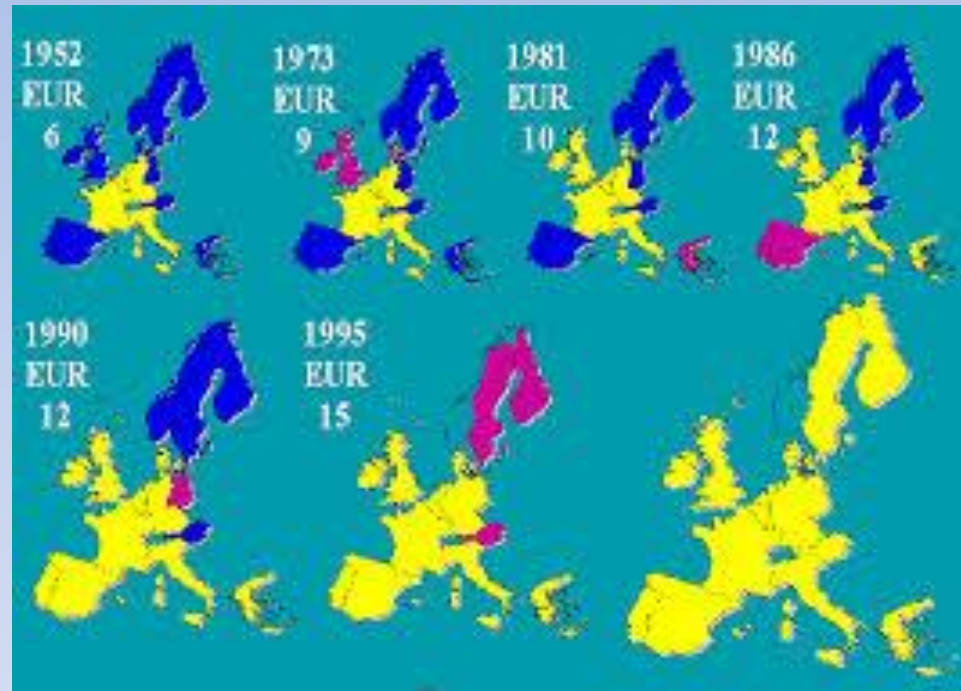
27 країн-членів, населення - 446 млн. людей

Історія розширення ЄС

Values Vs Interests

- 1951-1957 – Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція
- 1973 – Велика Британія, Данія, Ірландія
- 1981 – Греція
- 1986 – Іспанія, Португалія
- 1995 – Австрія, Фінляндія, Швеція

Європейський Союз: Схід та Захід разом

- 1989 Оксамитові революції в ЦСЄ, падіння Берлінського муру: початок економічної допомоги ЄС (програма Phare)
- 1991-95 Підписання Європейських угод (Угод про асоціацію)
- 1993 Вироблення критеріїв членства в ЄС ("Копенгагенські критерії")
- 1998 Початок формальних переговорів про вступ
- 2004 'EU Big Bang' 10 нових членів: Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Чехія
- 2007 Вступ Болгарії та Румунії до ЄС
- 2013 Вступ Хорватії до ЄС
- 2020 *Вихід Великобританії з ЄС*

Критерії членства в ЄС

Договір про ЄС (консолідована версія 2016)

➤ Ст.49 – Будь-яка європейська держава, що поважає цінності, визначені у ст.2, та зобов'язується просувати їх, може подати заявку на членство в ЄС.

➤ Ст.2 Союз базується на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини..

Критерії членства в ЄС

Декларація Європейської Ради (Копенгаген, червень 1993)

➤ **Політичні критерії** (демократичне врядування, верховенство права, повага до прав людини, повага і захист національних меншин);

➤ **Економічні критерії** (дієва ринкова економіка, здатність витримувати конкурентний тиск і дію ринкових сил у межах ЄС, е.г. “критерії конвергенції”);

➤ **Правові** (здатність взяти на себе зобов'язання, що впливають із членства в ЄС, у т.ч. щодо суворого дотримання цілей політичного, економічного, валютного союзу, е.г. ухвалення правових актів ЄС “*acquis communautaire*”)

“Absorption capacity”: “Здатність Союзу абсорбувати нового члена, зберігаючи при цьому поступальний рух європейської інтеграції, є також важливим елементом при розгляді інтересів і ЄС, і країн-кандидатів”.

Переговорний процес

Консультативний етап

- Європейська Рада – політичне рішення про перспективу членства (статус потенційного кандидата)
- Подання країною-претендентом заявки до Ради ЄС
- Передача заявки на оцінку до Європейської Комісії

Оціночний етап

- На основі висновку Комісії рішення Ради ЄС відхилити заявку чи визнати в статусі кандидата
- Окреме рішення Ради ЄС про початок переговорів (вимагає однастайності).
- Європейська Комісія – screening+щорічні оціночні доповіді (Evaluation reports)

Переговорний етап

- Робота над текстом Договору про вступ (ЄК та країна-кандидат)
- переговори по 35 розділах – Chapters: вироблення умов, процедур вступу, термінів застосування
- Схвалення тексту договору Радою ЄС, Європейським парламентом

Ратифікаційний етап

- Підписання Договору про вступ
- Ратифікація Європейським парламентом
- Ратифікація країнами - членами ЄС та кандидатом

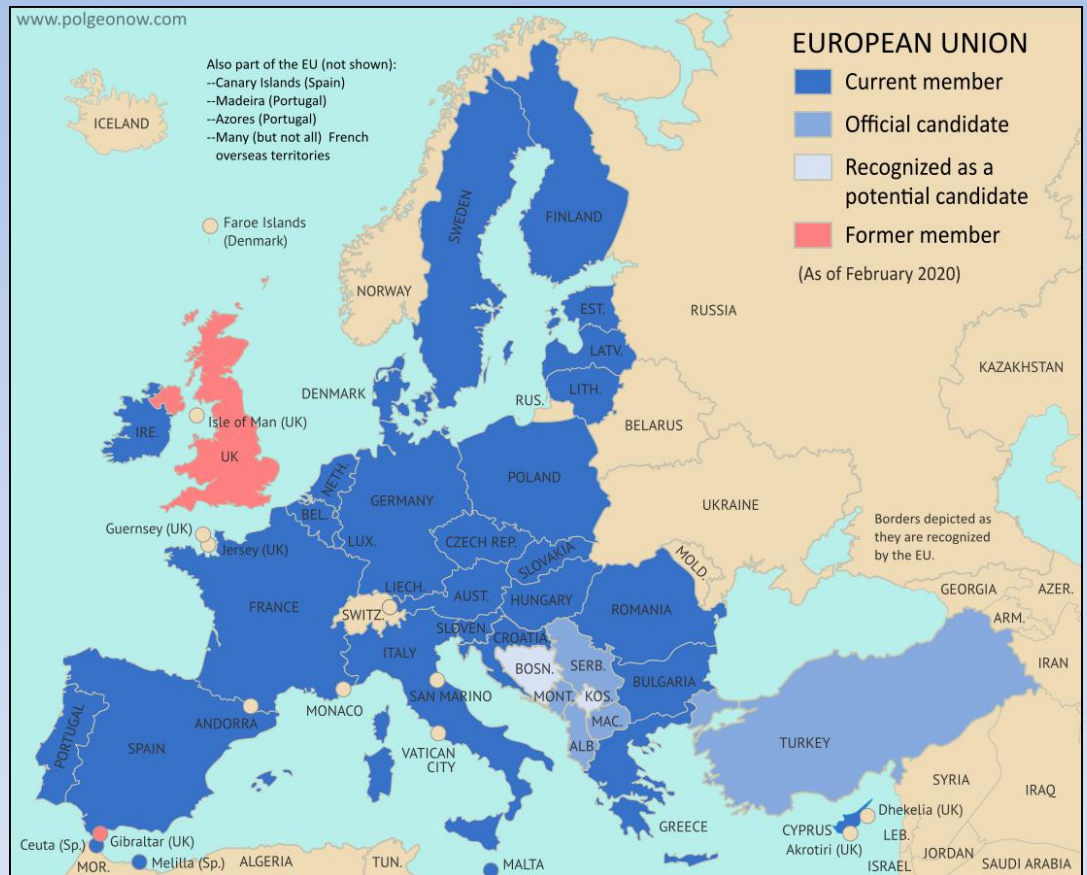
Країни-кандидати

Країни-кандидати:

- Сербія
- Чорногорія
- Північна Македонія
- Албанія
- Туреччина

Потенційні кандидати:

- Боснія і Герцеговина
- Косово

Європейська асоціація вільної торгівлі - ЄС

ЄАВТ:

Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія, Швейцарія

1992 – м.Порту, Португалія

Угода про Європейський економічний простір між ЄС та ЄАВТ

Запрацювала з 1.01.1994
(Швейцарія – відмова)

Норвезька модель співпраці

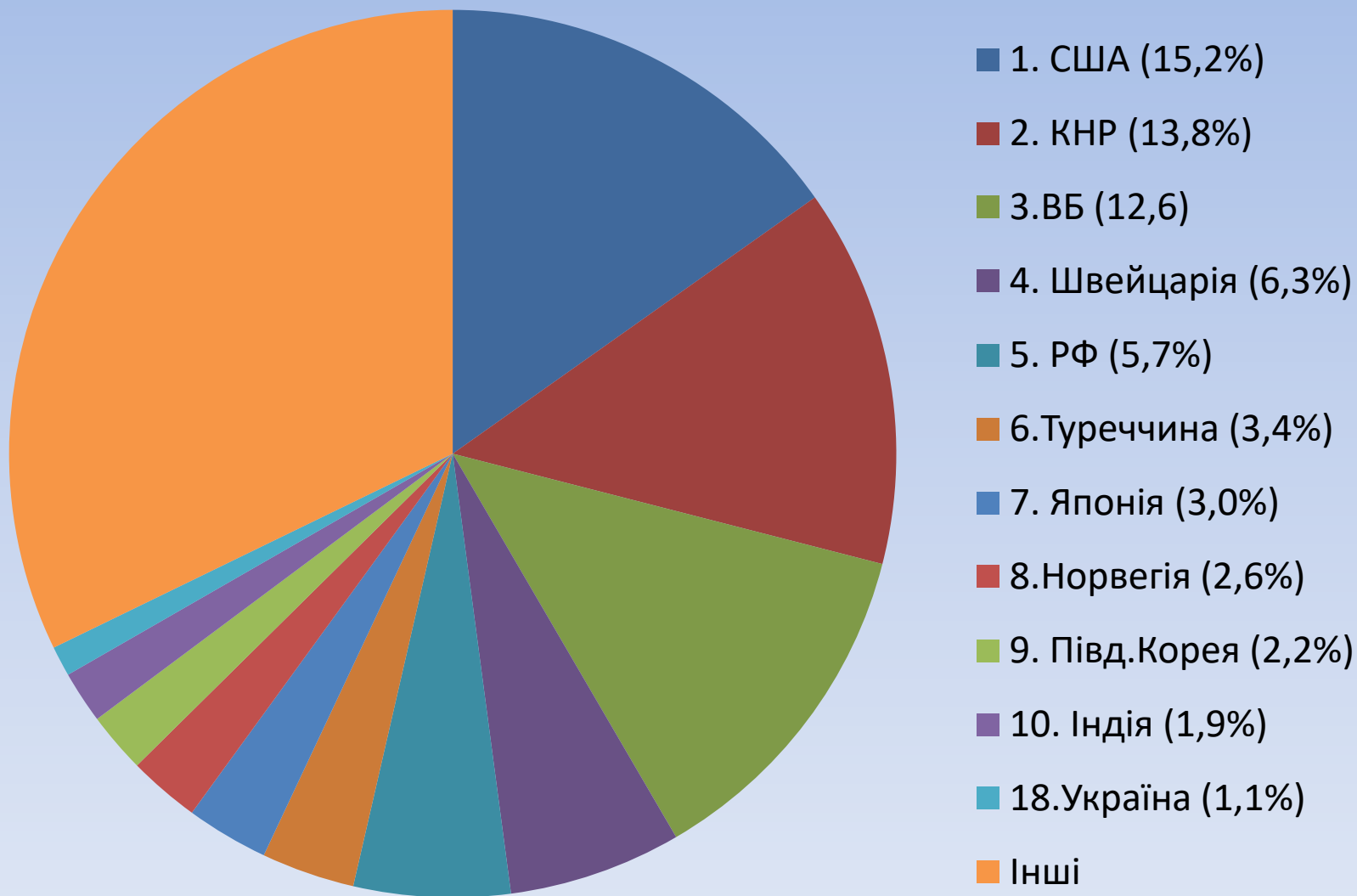
- Дві спроби стати членом ЄС
- на багатосторонній основі (ЄЕП)

Швейцарська модель співпраці

(‘bilateralism’ - на двосторонній основі)

Основні торговельні партнери ЄС 2019

Роль ЄС у врегулюванні кризи на Балканах

- Боснійська криза (1992-1995)
 - Разом з ООН участь у розробці планів мирного врегулювання
 - 1995 Дейтонські угоди - допомога ЄС у відбудові та примиренні
 - конфлікт в Косово
 - 1999 операція НАТО
 - 1999 – курс на європеїзацію
- Процес стабілізації та асоціації для Західних Балкан*
- a. Економічна стабілізація
 - b. Примирення, регіональне співробітництво
 - c. Надання перспективи членства

Старий міст, м.Мостар, Боснія і Герцеговина

Перспективи вступу

- Визнання перспективи членства
- Укладання Угод про стабілізацію та асоціацію
- Лібералізація візового режиму
- Програми технічної допомоги
- Інструмент передвступної допомоги - IPA
- Переговори про вступ

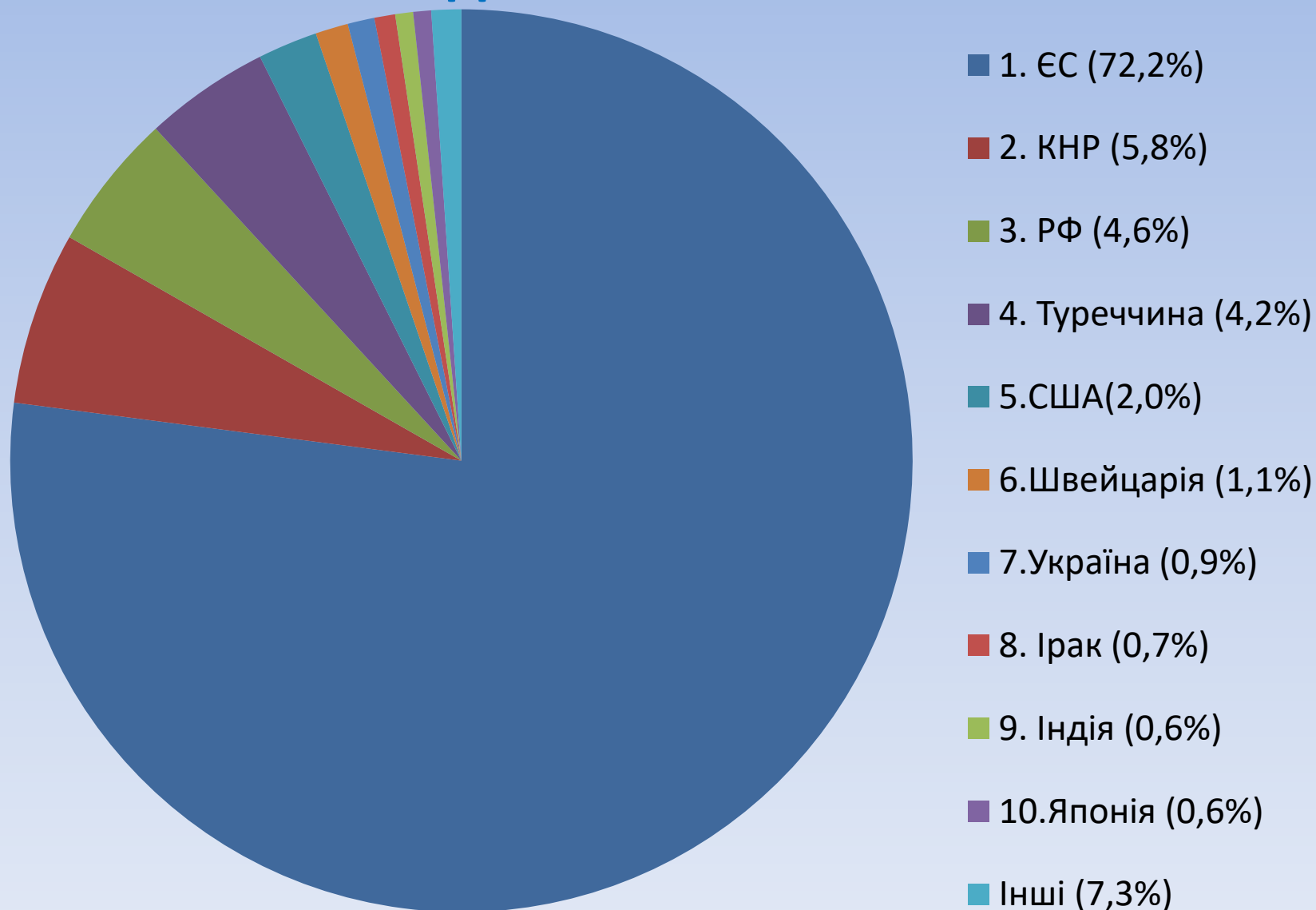

Перешкоди:

- ← Відповідність економічним критеріям
- ← Відповідність політичним критеріям

- ← Вплив третіх країн
- ← Проблема Косово

Основні торговельні партнери регіону Західних Балкан 2018

Європейський Союз – Туреччина

- 1963 Угода про асоціацію, можливість входження до ЄЕС
- 1974 Введення турецьких військ на територію Північного Кіпру
- 1987 Туреччина подає заявку на членство в ЄС
- 1996 Митний союз Туреччина - ЄС
- 1999 Надання статусу країни-кандидата
- 2005 Початок переговорів про вступ
- з 2006 ЄС заморозив переговори по частині розділів
- 2013 Початок діалогу щодо візової лібералізації
- 2015 Міграційна криза, угоди Туреччина-ЄС

